

EKO ABC

A Aktiivisuus

Voit omilla valinnoillasi tehdä paljon ympäristön hyväksi. Suuret virrat kertyvät pienistä puroista.

B Bussi

Autojen moottorit aiheuttavat aina hiilidioksidipäästöjä. Suosi siksi joukkoliikennettä, pyöräile tai kävele. Kulje kimppekyydeillä, jos yksityisauton käyttö on välttämätöntä.

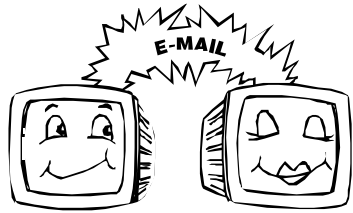
C Celsius

Pidä huonelämpötila 20 asteessa. Säästä energiaa sammuttamalla turhat valot. Pidä ikkunat suljettuna muulloin kuin tuuletettaessa.

D Data

Käytä sähköpostia, sillä se on ekologisempi vaihtoehto kuin perinteinen kirje. Vältä turhaa sähköpostin tulostusta.

E Etiikka

Herätä lähipiirissäsi arvokeskustelua ympäristöstä. Pyri korjaamaan luonnolle tuhoisat menettelytavat.

F Finanssi

Kirkko on köyhien kirkko. Huomioi myös seurakuntayhtymän sijoitustoiminnassa eettiset arvot. Kestävä kehitys on yksi painopisteistä.

G Globalisaatio

Globalisaatio on suurten ylikansallisten yhtiöiden edun mukaista. Suosi siksi ostoksissasi Reilun kaupan –tuotteita ja vältä ylikansallisten yhtiöiden tuotteita.

H Hautausmaat

Suosi hautausmailla monivuotisia, talvenkestäviä koristekasveja. Käytä metalli-, lasi- tai peltipurkkilyhtyjä välttääksesi kynttilämuovijätteen syntymisen. Kerää kynttilänpätkät talteen, jotta partiolippukunta Toimarit voi sulattaa ne ulkotuliksi ja roihuiksi.

Lajittele jätteesi myös hautausmaalla.

I Innosta

Pidä ympäristöasiat esillä työssäsi. Ole esimerkkinä käytännön ratkaisuisasi. Osallistu ympäristökoulutukseen ja innosta muitakin osallistumaan.

J Jätteet

Vältä jätteiden tuottamista. Lajittele tuottamasi jätteet ohjeiden mukaisesti.

K Kohtuullisuus

Pyri kohtuulliseen ja yksinkertaiseen elämäntapaan. Kunnioita luonnonantimia Jumalan lahjana. Karta ahneutta ja väärää omistamisenhalua.

L Leirikeskus

Huomioi leirikeskusten tarjoamat mahdollisuudet luonnossa liikkumiseen ja ympäristöasioiden esillä pitämiseen. Suojele leirikeskusten luontoa.

M Metsät

Seurakuntayhtymän metsiä hoidetaan metsälain mukaisesti luonnon monimuotoisuutta kunnioittaen. Kesähakkuita välttämällä taataan eläimien pesimärauha, säästetään maaperää vaurioilta ja ehkäistään sienitautien leviämistä. Toimi näin myös omien metsiesi kohdalla.

N Nuukuus

Nuukasti kuluttaen et riistä tulevilta sukupolvilta heidän osuuttaan luonnonvaroista.

O Ohjeet hankinnoille

Noudata annettuja hankintaohjeita. Tasavertaisista vaihtoehtoista kannattaa valita ekologisesti ja eettisesti kestävin.

P Paperi

Säästä paperia! Vältä turhaa monistamista. Kopioi kaksipuolisesti. Pienennä fonttia ja marginaaleja. Poista turhat kansisivut. Älä tulosta sähköpostia turhaan. Lajittele jätepaperi ohjeiden mukaan, niin siitä saadaan jatkojalostuksessa paras hyöty.

Q Quo vadis? =Minne menet?

Suunnitelmallisuus takaa oikean suunnan. Suunnittelemalla voit vähentää ympäristövaikutuksia ja hidastaa ilmastomuutosta.

R Raamattu

Raamattu kehottaa vastuullisuuteen luomakuntaa kohtaan. Älä laiminlyö Jumalan sinulle antamaa tehtävää.

S Siivous

Monet pesuaineet sisältävät ympäristölle haitallisia aineita. Lue aina tuoteseloste välttääksesi klooria. Valitse Joutsenmerkitty vaihtoehto puhdistus- ja pesuaineissa. Älä käytä fosfaattia sisältäviä pesuaineita haja-asutusalueella. Vältä desinfiointiaineiden käyttöä.

T Työntekijät

Työntekijät antavat tekemisillään kuvan kirkosta. Ole esimerkillinen. Toimi ympäristöasioissa mieluummin etujoukoissa kuin pakosta jälkijunassa.

U Uusiokäyttö

Vältä kertakäyttöhyödykkeitä. Mieti jo hankittaessa, miten tuotetta voidaan uusiokäyttää. Suosi uusiotuotteita.

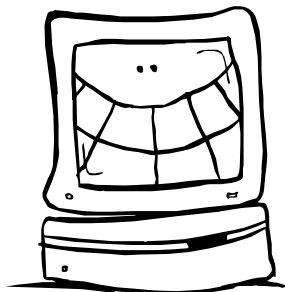
V Vedenkäyttö

Vältä turhaa vedenkäyttöä. Sulje hanat käytön jälkeen kunnolla, etteivät ne jää tippumaan. Ilmoita huoltomiehelle vuotavista vesihanoista ja vessanpöntöistä. Vältä pesuaineiden liika-annostelua, jottei tarvita niin massiivista veden puhdistamista. Poista vedenraikastimet vessanpöntöistä.

W www-sivut

Ympäristötietoutta saat myös netistä:
www.evl.fi/kkh/to/kdyk/diplomi.html
www.evl.fi/kkh/to/kdyk/kirkhakkinen.htm
www.kuluttajavirasto.fi/ekok
www.reilukauppa.fi
www.yhteinenmaailmamme.net

X Kruksaa yli

Vältä turhia hankintoja. Hyvällä suunnittelulla selvittää pienemmällä kalustolla. Suosi seurakuntayhtymässäkin yhteiskäyttöä ja kierrätystä. Harvoin käytetty tavara kannattaa ostamisen sijasta lainata. Älä laiminlyö huoltovastuutasi käytön jälkeen.

Y Ympäristö

Jokaisen työalan toimintasuunnitelmaan kuuluu ympäristötavoite ja toimintakertomukseen ympäristövaikutusten arviointi.

Z Zorron merkki

Zorron tavoin jätät jälkesi. Pyri siihen, että ekologinen jalanjälkesi on mahdollisimman pieni ja ympäristöä haittaamaton.

Å Åland

Ålandilaisten ranskanperunoiden sijaan suosi lähialueella tuotettua ja luomuruokaa.

Ä Älä

Älä pakoile vastuutasi luomakunnasta.

Ö Öljy

Varastoi öljy ja muut ongelmajätteet asianmukaisesti, ohjeita noudattaen.

